

SZÍNHÁZCÍMLAP

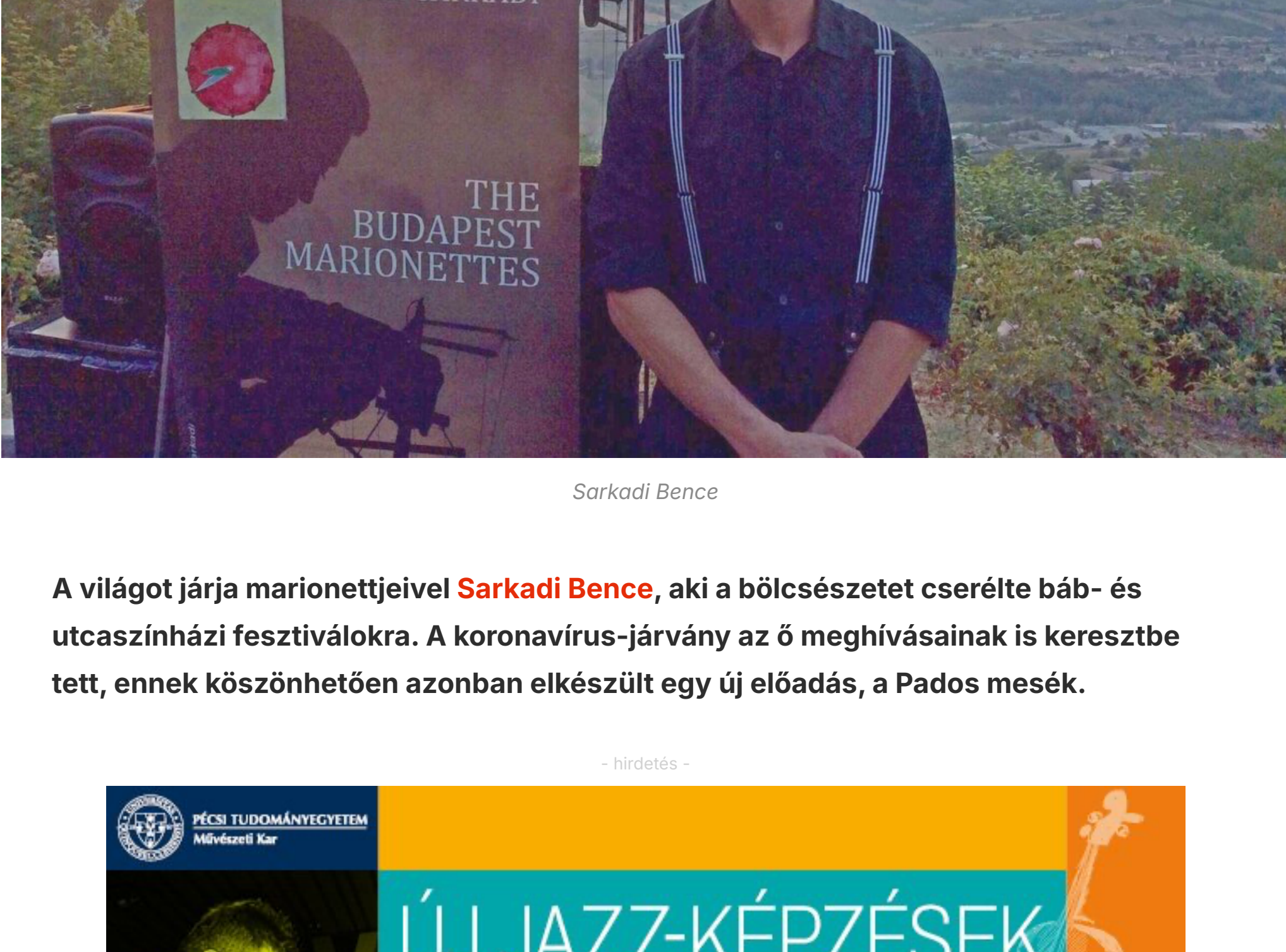
Érdekel

1+1/2Minden második sárga matricás KÖNYV FEL ÁRON!

Libri

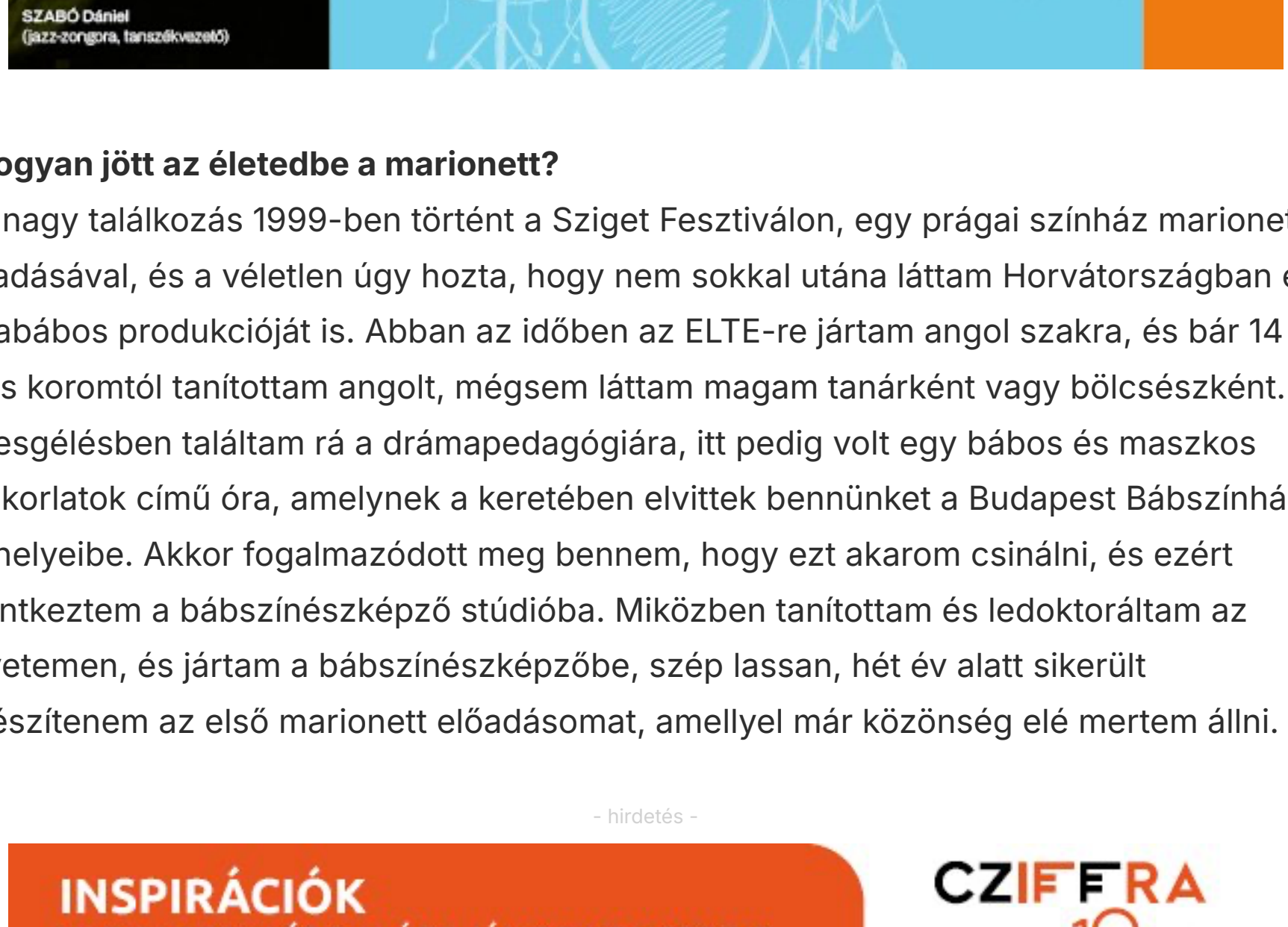
Sarkadi Bence: „Önmagában nem elég a mutatóvány”

By Papp Tímea — 2021. július 4.

Sarkadi Bence

A világot járja marionettjeivel **Sarkadi Bence**, aki a bölcsészetet cserélte báb- és utcaszínházi fesztiválokra. A koronavírus-járvány az ő meghívásainak is keresztbe tett, ennek köszönhetően azonban elkészült egy új előadás, a Pados mesék.

– Kizárólag a marionett passzol a személyiségéhez, más bábtechnika nem?

– A bábszínészképzésben mindenféle technikával foglalkoztunk, és a többiben vagy semmilyen, átlagos voltam, vagy teljesen béna, a marionett viszont az első pillanattól kézre állt. Egyébként

annak ellenére, hogy gyerekkoromban se türelmes, se precíz nem voltam, egy marionettet képes vagyok akár évekig tökéletesíteni.

Matekból vagy fizikából soha nem voltam jó, mégis erőteljesen technikai a gondolkodásmódom. Mindig nagyon érdekelt a mechanikai működés, egy marionett pedig már a legegyszerűbb formájában is az áttételekről szól.

– A bábszínészképzés négy fekete fal között történik, te viszont eleve az utcán kezdted. Hogyan kerültél oda?

– Az élet úgy hozta, hogy 2007-ben, három évvel azután, hogy a bábszínészképzőn végeztem, elmentem Görögországba, ott kiálltam az utcára, és elkezdtem játszani. Volt körülbelül 15 percre elég anyagom, voltak komolyabb elképzeléseim, de aztán jött a valóság...

– Készerűen és kijózanítóan?

– Kijózanítóan, de egyáltalán nem készerűen, inkább építő jellegű tanulságokkal. Azt gondoltam, hogy művész vagyok – hiszen van róla papírom –, kiállok az évekig tökéletesített bábjaimmal, és azonnal sikerem lesz. Aztán amikor kiálltam, nem lettem sikertelen, de valahogy mégsem éreztem a játékot. Alapvetően azért, mert ritkán kaptam el a közönséget, kezdetben nem tudtam, hogyan kell nem csupán nekik, hanem nekik és velük játszanom. Az volt a szerencsém, hogy Thesszalonikiben meglátott Görögország legnagyobb nemzetközi bábfesztiváljának egyik szervezője, aki meghívott a fesztiválra játszani és bábkészítő workshopot tartani.

– Melyikben voltál jobb?

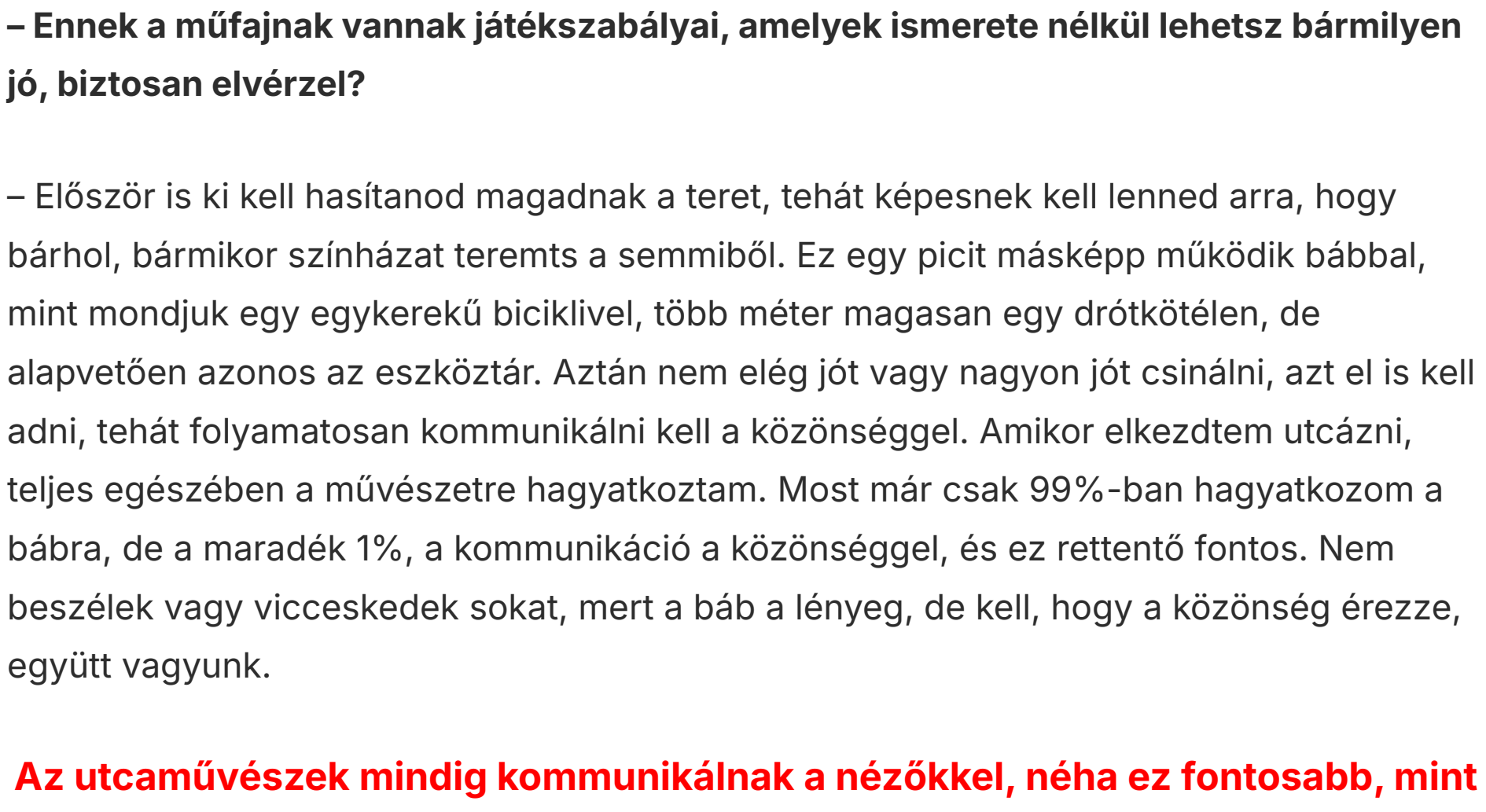
– Az előadást is szerették a nézők, de tény, hogy a workshop vezetésében bábszakmailag és pedagógiailag is akkor még jóval magasabb színvonalat képviseltem, mint a bábjátékban.

– Ez volt az ugródeszka?

– Igen, innen hívtak Kanadába, Kolumbiába, néhány európai országba, és elindult a bábfesztiválozás meg a klasszikus kalapozós utcaszínházi fesztiválozás.

– Ott sok bábos van?

– Általában én vagyok az egyetlen, inkább cirkuszművészek, zsonglőrök, artisták vannak.

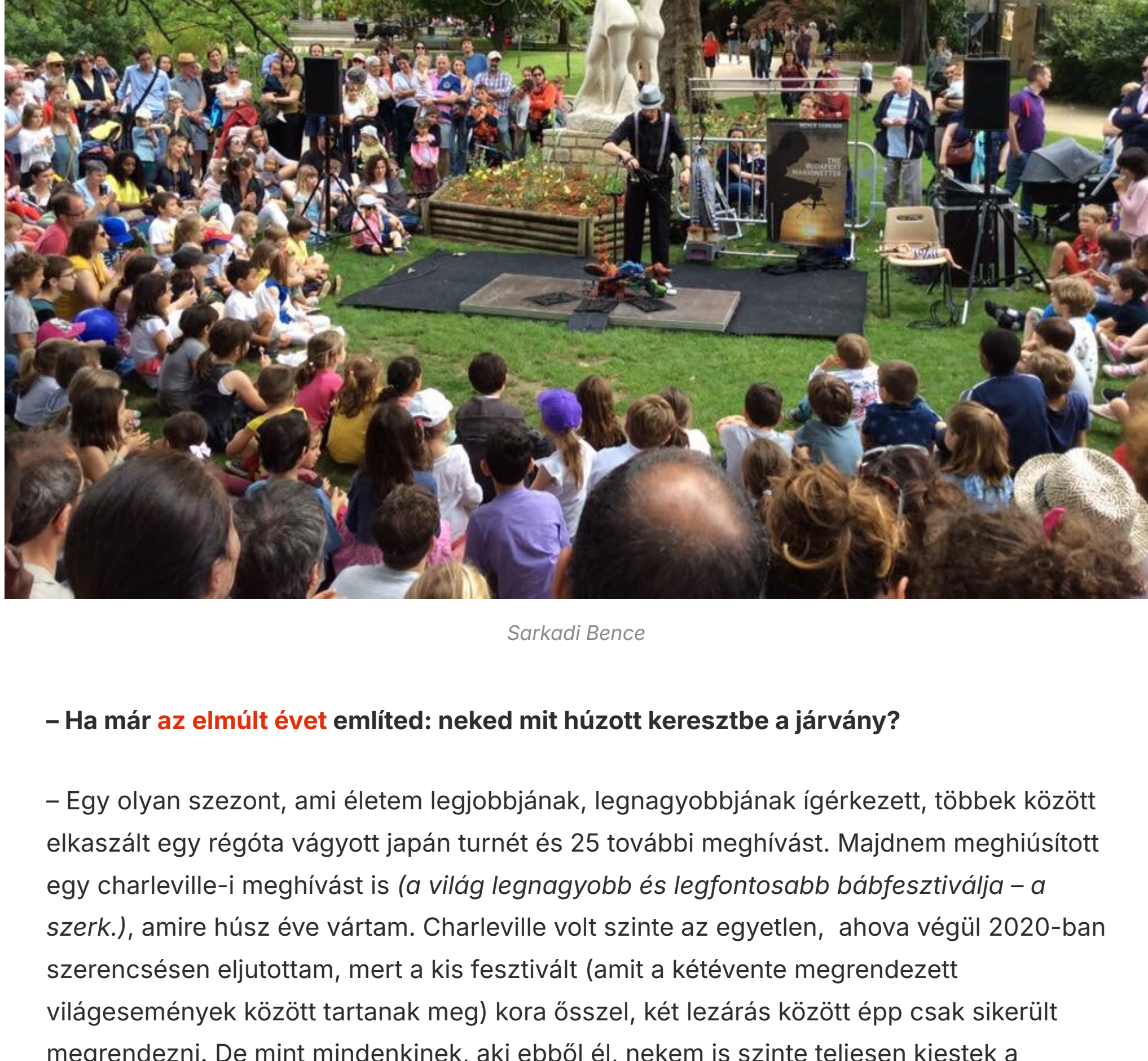
– Ennek a műfajnak vannak játékszabályai, amelyek ismerete nélkül lehets bármilyen jó, biztosan elvérzel?

– Először is ki kell hasitnod magadnak a teret, tehát képesnek kell lenned arra, hogy bárhol, bármikor színházat teremts a semmiből. Ez egy picit másképp működik bábbal, mint mondjuk egy egykerekű biciklivel, több méter magasban egy drótkötélen, de alapvetően azonos az eszköztár. Aztán nem elég jól vagy nagyon jól csinálni, azt el is kell adni, tehát folyamatosan kommunikálni kell a közönséggel. Amikor elkezdtem utcázni, teljes egészében a művészetre hagyatkoztam. Most már csak 99%-ban hagyatkozom a bábura, de a maradék 1%, a kommunikáció a közönséggel, és ez rettentő fontos. Nem beszélék vagy vicceskedek sokat, mert a báb a lényeg, de kell, hogy a közönség érezze, együtt vagyunk.

Az utcaművészek mindig kommunikálnak a nézőkkel, néha ez fontosabb, mint maga a mutatóvány.

Van, akinél a mutatóvány maga ötperces, de műsor, amivel kiáll, negyven perc hosszú, ugyanis a késleltetés, az ígéret dramaturgiájára építve csak a végén lövi el a poént. Amikor még kevés volt az anyagom, és nem bíztam annyira a bábban, én is megpróbáltam így csinálni. Sok év és sok munka kellett ahhoz, hogy most már nem kell igérgetnem, mert tudom, hogy az elejétől a végéig velem van a közönség. Persze nem mindegy, hogy az embert ezren tudják egyszerre nézni, mert egy négyméteres oszlop tetején zsonglöröködik, vagy kétszázan, mert egy kis marionettet mozgat a földön, de ha nagyon odateszed magad, a kis dolgok is megélnék az utcán. A truváj és a showmanség együtt fontos. Én egyébként az önmagáért való, öncélú technikai bravuralkodásban ugyanannyira nem hiszek, mint a túl sok dumában. Vannak olyan bonyolult technikák, amelyeket csak a magam szórakoztatására készítek el, de előadásba csak akkor teszek valamit, ha annak dramaturgiai szerepe van.

Ezeket mindenkinek magának, ha tetszik, a saját kárán kell megtanulni, mert mindenki másképp csinálja. Az elmúlt évben, amikor az utcaművészek alól teljesen kiment a talaj, az egyik barátom, egy ausztrál srác létrehozott egy Facebook-közösséget, és elkezdett mesterkurzusokat tartani ebben a témában. Neki egy négy méter magasban egykerekű biciklivel oszlopon egyensúlyozós száma van. Nem feltétlenül ő a legtechnikásabb a műfajban, de mint előadó ő a legprofibb. A minap például arról beszélt, hogyan tágtíja vagy szűkíti a közönséget, hogyan veszi rá őket több méter magasról arra, hogy azt csinálják a nézők, amit ő szeretne, vagy épp mit kezd azzal, ha egy részeg direkt keresztbe akarja vágni az előadását. Elmondja, ő milyen technikákat használ, és akik ezeken az alkalmakon részt vesznek – akik egyébként jól ismerik egymást, hiszen gyakran találkoznak a különböző fesztiválokon –, hozzáteszik a magukét. Akik most kezdik a műfajt, azok rengeteget tudnak ebből profitálni, a régi motorosoknak pedig egy emlékeztető, hogy mindenkinek át kell gondolni a saját technikáit, és frissen kell tartania a maga szabálykönyvét, amiben azt fogalmazza meg saját magának, hogy mi az, ami neki működik.

Sarkadi Bence

– Ha már az elmúlt évet említed: neked mit húzott keresztbe a járvány?

– Egy olyan szezon, ami életem legjobbjának, legnagyobbjának ígérkezett, többek között elkaszált egy régóta vágyott japán turnét és 25 további meghívást. Majdnem meghíúsított egy charleville-i meghívást (a világ legnagyobb és legfontosabb bábfesztiválja – a szerk.), amire húsz éve vártam. Charleville volt szinte az egyetlen, ahova végül 2020-ban szerencsésen eljutottam, mert a kis fesztivált (amit a kétévente megrendezett világeseemények között tartanak meg) kora ősszel, két lezárás között épp csak sikerült bevételezni. De mint mindenkinek, aki ebből él, nekem is szinte teljesen kiestek a bevételeim.

Az édesapám, aki kutatóorvos, tavaly februárban figyelmeztetett, hogy nem lesz szezon, és akkor bennem valami átkantant. Teljesen elengedtem azt, ami előttem állt volna, és 2020. március 14-én elkezdtem dolgozni egy új előadásán.

Úgyhogy fura azt mondani, hogy ajándéknak íletem meg az elmúlt évet, de ha arra gondolok, hogy a normál munkatempóval és utazásokkal öt-tíz évbe teit volna, míg ezt a műsort összehozom, más kifejezést nem nagyon használhatok.

– Pados mesék az előadás címe. A központi helyszín, a pad volt meg, vagy már a történetek, a karakterek, esetleg a bábokból is néhány, hogy ilyen gyorsan el tudtál készülni?

– Volt egy 2017-es jelenetem, ami egy padon zajlott, és arra gondoltam, miért ne főzhetném fel erre a koncepciót, ami egyébként elég régóta foglalkoztat, azóta, hogy Lengyel Pál tartott nekünk órákat a Bábszínházban. Veie fél-egy évig foglalkoztunk olyan egyszemélyes etűdökkel, amelyek helyszíne egy pad volt. Elképesztően jópofa történetek készültek el, és nekem ez volt a legnagyobb beakadt. Tavaly márciusban pedig összeálltunk Szigeti Balázzsal, akivel tíz éve dolgozunk együtt, például a Világjáró marionettek folyamatosan frissülő jelenetein. Korábban volt, hogy egy kész bábura kezdttük el Jelenetet kitalálni, volt, hogy egy meglévő jelenetet segített kitisztítani, most viszont teljesen a nulláról kezdtük el a munkát, csak annyit mondtam neki, hogy pad. Hetente kétszer ültünk le ötletelni, először Zoomon, aztán élőben, és a végén napi szintem próbáltunk. A végeredmény öt különböző etűd, amelyeknek bennünket is meglepő módon lett közös íve, és bár meg lehet csinálni szabadtéren, de nem utcaelőadásként, mert kell neki a színházi közeg.

– Az ötletelési fázisban lehet egészen vad dolgokat is bedobálni, vagy a marionettnél a technikai lehetőségek és korlátok szempontjából kell kezdeni a gondolkodást?

– Ilyenkor mindent szabad. Azért vagyunk jó páros, mert míg én azonnal a praktikus megvalósításon kezdek agyalni, Balázs viszont bölcsész, színházi ember, tervező, rendező, szóval polihisztor, de nem bábos, így mer a dobozon kívül gondolkodni. Az is igaz, hogy

ebben az előadásban csinálók olyan dolgokat, amiken én is meglepődtem, és van, amit egy évvel korábban még bízosan nem mertem volna bevállalni marionett, pláne egyedül.

– Te magad készíted a marionettjeidet, ami ebben a műfajban egyáltalán nem meglepő, és talán csak így lehet a kezdedre, az adott etűd dramaturgiájára alakítani a bábót. Vagy van olyan, aki csináltatja a bábjait?

– Ismerek olyat, aki csináltatja, de szerintem csak úgy érdemes, ha magadnak készíted. Az elit tagjai is mind maguknak csinálják.

– Beszéljünk a jövőről. 2021 már értelmezhető év a számodra, vagy apukád azt mondja, 2022-re gondolj?

– Ő azt mondja, hogy amíg nem lesz az átoltottság 70-80%-os az egész világon és valóban hatásos oltóanyaggal, addig a járványok és a karantén-időszakok jönnek-mennek. Lehet, hogy nem nálunk, de mivel engem az utazás miatt a világ minden részére potenciálisan érint, nekem a nagyobb képet kell nézmem. A kanadai, koreai, japán meghívásokkal idén sem tudom teljesíteni, maradok Európában. Ott leszek a segoviai Titirimundin (a világ egyik jelentőségében és méreteiben is nagy bábfesztiválja – a szerk.) a Világjáró marionettekkel és a Pados mesékkel, szeptemberben pedig Charleville-be utazom, ahol mindkét előadás szerepel a fesztivál versenyprogramjában. Ha semmi mást nem csinálók egész évben, de ezek tényleg megtörténnek, minden rendben lesz.

fesztiválbábfesztiválsarkadi benceutcaszínházbábművészbábszínházinterjú

MEGOSZTÁS

FacebookTwitterLinkedInEmail

ELŐZŐ BEJEGYZÉS

▼

ELŐZŐ KÉPZELET

KÖVETKEZŐ BEJEGYZÉS

▶

Semmelweis Ignácról készíti új filmjét Koltai Lajos

AJÁNLOTT BEJEGYZÉSEK

INTERMEZZO

Zalán János lesz a Kolibri Színház új igazgatója

2025. január 10.

10 Mins Read

BUDAÖRSI LATINOVITS SZÍNHÁZ

Az igazság gyertyái – Székely Csaba új drámáját állítja színpadra Alföldi Róbert

2025. január 10.

3 Mins Read

MŰPA MAGAZIN

Kolbászszagú hangok egy Haydn-variáció alatt

2025. január 10.

2 Mins Read